

ונתת מהודך עליו

ויאמר ה' אל משה, קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו, וסמכת את ידך עליו... ונתת מהודך עליו... ולפני אלעזר הכהן יעמוד, ושאל לו במשפט האורים לפני ה', על פיו יצאו ועל פיו יבואו [פנחס כז כ], ונתת מהודך עליו, זה קירון עור פנים [רש"י], קירון פנים הוא דבר עצמי, והוא משתייך לעצם הפנים, איך אפשר לתת קירון פנים.

*

ונתת מהודך עליו, ולא כל הודך [רש"י שם], אמר רבה אמר רבי יוחנן עתיד הקב"ה לעשות שבע חופות לכל צדיק וצדיק, שנאמר וברא ה' על כל מכון הר ציון ועל מקראיה ענן יומם ועשן ונוגה אש להבה לילה כי על כל כבוד חופה [ישעיה ד ה], מלמד שכל אחד ואחד עושה לו הקב"ה 'חופה' לפי כבודו, 'עשן' בחופה למה, אמר רבי חנינא שכל מי שעניו צרות בתלמידי חכמים בעוה"ז מתמלאות עיניו עשן לעוה"ב, ו'אש' בחופה למה, אמר רבי חנינא מלמד שכל אחד ואחד נכוה מחופתו של חברו, אוי לה לאותה בושה אוי לה לאותה כלימה, כיוצא בדבר אתה אומר ונתת מהודך עליו ולא כל הודך, זקנים שבאותו הדור אמרו פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לבנה, אוי לה לאותה בושה, אוי לה לאותה כלימה [ב"ב עה א].

מבואר בגמרא שהאש בחופתו של יהושע הוא הכלימה שפניו אינם כפני חמה אלא כפני לבנה. טעון ביאור אילו היו פניו של יהושע כפני חמה, ועם זאת היה אורו פחות משל משה היה מקום לכלימה, שאורו קטן מאורו של משה, אך עתה שפניו של יהושע כפני לבנה מה מקום לכלימה, הרי טבעו של עולם שאין אורה של לבנה כאורה של חמה.

*

וידבר משה אל ה' לאמור, יפקוד ה' אלוקי הרוחות לכל בשר איש על העדה, אשר יצא לפניו ואשר יבוא לפניו... ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה [פנחס כז טז], מובא במדרש, לפי שהיה משה סבור שבניו יורשין מקומו ונוטלין שררותו, התחיל מבקש מאת הקב"ה, יפקוד ה', אמר לו הקב"ה, משה, לא כמו שאתה סבור, אין בניך יורשין את מקומך, אתה יודע, שהרבה שרתך יהושע, והרבה חלק לך כבוד, והוא היה 'משכים ומעריב' בבית הועד שלך לסדר את הספסלין ופורס את המחצלאות, הוא יטול שררותך, שנאמר [משלי כז יח], נוצר תאנה יאכל פריה [ילק"ש רמז תשעו], מבואר במדרש 'איש על העדה' איננה שררה העוברת בירושה, זוכה אליה מי שהוא נוצר תאנה.

פלא, וכי המעלה שנדרשת כדי להיות איש על העדה, אשר יצא לפניו ואשר יבוא לפניו, אשר יוציאם ואשר יביאם, הוא נוצר תאנה, הרי נוצר תאנה אינו אלא שומר הפרי, וכי אין מעלות גדולות מזה שראוי שיהיה באיש על העדה. אין זאת אלא, ששמירת הפרי היא מעלה עליונה שאין דוגמתה, על יהושע אמרה תורה, יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל [שמות לג יא], אמר לו [יהושע למשה] רבי, כלום הנחתיך שעה אחת והלכתי למקום אחר [תמורה טז א], נראה מדברי חז"ל, נוצר תאנה הוא מי ששומר על התאנה בשלמותה, והוא מחזיק אותה בשלמותה, זו היתה מעלתו של יהושע, שהיה 'משכים ומעריב' בבית הועד, נער לא ימיש מתוך האוהל, לא הניחך שעה אחת והלך למקום אחר. מי ש'משכים ומעריב' לבית המדרש, ונמצא ליד הרב בכל עת ובכל שעה, ולא מש מתוך האהל, הוא זה שמחזיק את תורת הרב בשלמות, ולפיכך קירון הפנים, קרני האור המשתלחים מפניו של הרב מוחזקים אצלו בשלמות.

*

ונתת מהודך עליו ולא כל הודך, נמצינו למדין פני משה כחמה פני יהושע כלבנה [רש"י פנחס כז כ], כמו שהלבנה אין לה אור מעצמה כי אם מקבלת אורה מהחמה, כך קיבל יהושע את חכמתו ותורתו ממשה [שפ"ח אות א]. החילוק בין חמה ללבנה אינו בעוצמת האור, אלא בכך שהחמה יש לה אור עצמי והיא מקור האור, והלבנה אין לה אור עצמי

והיא 'מקבלת' את אורה מן החמה, כך באותה מדה היחס בין משה ליהושע, פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לבנה, משה רבינו הוא מקור האור הוא המשפיע, יהושע אין לו אור משל עצמו, הוא 'מקבל' את האור את חוכמתו מהחמה, ממשה רבינו.

זו הכונה 'נוצר תאנה יאכל פריה', אמר לו הקב"ה למשה, לא כמו שאתה סבור, שבניך יורשים את מקומך ונוטלים את שררותך, אתה יודע שהרבה שרתך יהושע, והוא היה 'משכים ומעריב' בבית הועד שלך, הוא יטול שררותך, לקיים מה שנאמר נוצר תאנה יאכל פריה [ילק"ש רמז תשעו], נוצר תאנה הוא שומר הפרי, הוא מי שמחזיק את הפרי בשלמות ללא חסרון, וזו עצם מעלת יהושע פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לבנה, יהושע משכים ומעריב לבית הועד, נער לא ימיש מתוך האוהל, הוא מחזיק בשלמות ללא חסרון את כל אורו של משה.

*

ונתת מהודך עליו, ולא כל הודך, זקנים שבאותו הדור אמרו, פני משה כפני חמה, פני יהושע כפני לבנה, אוי לה לאותה בושה, אוי לה לאותה כלימה [ב"ב עה א], הלבנה אין לה אור משל עצמה והיא מחזיקה את אורה של הלבנה, כך יהושע פניו כפני לבנה הוא 'משכים ומעריב' לבית הועד, נער לא ימיש מתוך האוהל, הוא מחזיק בשלמות את תורתו ואת אורו של משה רבינו, היכן אם כן הבושה, היכן הכלימה.

משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע, ויהושע לזקנים, וזקנים לנביאים, ונביאים מסרוה לאנשי כנסת הגדולה [אבות א א], למה אצל משה כתוב קיבל ומסר, ואילו אצל יהושע זקנים נביאים ואנשי כנסת הגדולה כתוב רק מסרוה. אין זאת אלא, כי חלוק משה משאר מקבלי התורה, משה רבינו קיבל תורה מפי הגבורה. מהחמה עצמה, וקבלתו היתה שלמה עד שהוא עצמו נעשה חמה, לפיכך נאמר משה קיבל תורה מסיני ומסרה, שאת מה שהוא קיבל מסר, ואת אור השמש עצמה שהוא קיבל הוא מסר הלאה, עד שהוא נעשה חמה ליהושע. פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לבנה. שאר מקבלי התורה זכו לקבל את אור החמה בשלמות עד שנעשו פניהם כפני לבנה, אך לא זכו להיות חמה עצמה, לפיכך נאמר בהם רק ומסרה, שכל עניינם הוא רק בהעברת האור [הסברם של דברים מדוע לא זכו שאר מקבלי התורה להיות חמה כמשה עי' משי"כ ברוח חיים אבות פ"א מ"א].

ועל כך שלא זכה יהושע להיות חמה עצמה אמרו הזקנים אוי לאותה בושה אוי לאותה כלימה, הזקנים שזכו לראות מקבל שנעשה חמה, שראו את משה שקיבל מפי הגבורה. מפי החמה, ונעשה חמה בעצמו, כשראו את יהושע שפניו כפני לבנה עם כל המעלה שזכה אליה יהושע להיות כפני לבנה, על תוספת מעלה שנחסרה ממנו להיות כפני חמה, אמרו הזקנים אוי לה לאותה בושה אוי לה לאותה כלימה.

[בשולי הדברים. בחור נכנס לשיבה גדולה ומבקש מיד להיות פני חמה, להיות משפיע, אברך נכנס לכולל ולא זוכר שיש מציאות של פני לבנה, להיות מקבל, ועל זאת זקנים שבדורנו אנו אומרים אוי לה לאותה בושה אוי לה לאותה כלימה, אי אפשר במציאות להגיע לשום דרגה בלימוד בלי להיות פני לבנה, כל גדולי ישראל בכל הדורות זכו למעלתם כי היו פני לבנה, שקבלו מרבם, קרו ושנו ושמשו תלמידי חכמים].

*

והיה אור הלבנה כאור החמה, ואור החמה יהיה שבעתים, כאור שבעת הימים, ביום חבוש ה' את שבר עמו, ומחץ מכתו ירפא [ישעיה ל כו], הלבנה מקבלת וקולטת את אור החמה, ועושה כן כל ימות עולם בתדירות בלי הפסק, לעתיד לבוא יראה בלבנה כל אור החמה, ואז והיה אור הלבנה כאור החמה.

ויאמר ה' אל משה קח לך את יהושע בן נון, איש אשר רוח בו, וסמכת את ידך עליו, ונתת 'מהודך' עליו [פנחס כז ב], היכולת לקבל את אור החמה, לקלוט את 'קירון פני' הרב, זו היתה מעלתו המיוחדת של יהושע בן נון. להיות 'נוצר תאנה', 'משכים ומעריב' לבית הועד, נער לא ימיש מתוך האוהל, לפיכך זכה 'לאכול פריה', להיות איש על העדה.

מאז ועד עתה התורה מועברת במסורה מרב לתלמיד, למי שהוא 'מקבל', שפניו 'פני לבנה'. אין קיצורי דרך, מי שחושב שהוא אינו זקוק לקבל, ומיד מתחילת דרכו הוא מבקש להיות פני חמה, לעולם לא יגיע אל המעלה, מובטחים אנו שמי שישעבד את עצמו למסורות התורה, יקרא וישנה וישמש תלמידי חכמים, ויעמיד פניו כפני לבנה, לעת ערב יבהיק אורו -

והיה אור הלבנה כאור החמה.